

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Nostra secunda Conclusio ponitur & probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. VIII. Quomodo contrahatur, &c. 189.

non ratione entis ut sic, alias etiam accidens, quod est ens, diceret negationem accidentis, unde esset, & non esset accidens; ergo ratione modi positivi, & non negationis, quia non est aliud positivum in substantia: ergo ipse modus positivus erit.

21 Declaratur, quia si substantia constituitur negatione in esse substantiæ, per negationem contrahentem ens, vel accidens, constituitur etiam per negationem, vel per aliquid positivum: si primum, quæro de illa negatione, de quo sit? neque enim apparet, de quo esse possit, nisi de perfectate, siquidem inalicitas, & perfectitas opponuntur; tunc autem sequitur circulus vitiosus inintelligibilis. Nam perfectitas erit negatio inherentiæ, & inherentiæ perfectitatis, & sic dabitur negatio negationis; sed negatio negationis non est pura negatio, sed connectitur essentialiter cum positivo, vel est positivum explicatum per negationem: ergo. Et ratio est, quia pura negatio est alicuius positivum: v.g. nihilum est negatio entis, & non connectitur cum aliquo ente positivo; negatio autem montis, vel cæcitatis est positivum explicatum per negationem in homine, & in Deo. Possibilitas autem, quia est negatio non pura, connectitur essentialiter cum positivo: ergo si modus perfectitatis contrahens ens est negatio negationis, connectitur cum aliquo positivo, sed non connectitur cum ente, quia cum ente ut sic non connectitur negatio inherentiæ: ergo connectitur cum alio positivo, quod erit in substantia, sed non est aliud positivum præter ens, nisi modus contrahens ens ipsum; ergo modus ille erit positivus.

24 Si secundum: ergo iam ens contrahitur ad suum inferius, non per negationem, sed per positivum: ergo a fortiori ipsa substantia contrahet ens per positivum modum. Patet ista consequentia, quia substantia est perfectior accidenti: ergo constitutum illius proprium non debet esse negatio, sed positivum, quia iam non substantia accidens, sed accidens potius substantiam perfectione superabit.

25 Item, quia substantia quatenus talis est, & ex propria ratione illius formali, ut in confesso est apud omnes, excedit in perfectione accidentis, & ideo ab adversariis dicitur substantia principalis, & perfectior analogatum respectu accidentis; sed propria ratio substantiæ est modus per se: ergo ex vi talis modi dicit maiorem perfectionem: ergo modus per se non est pura negatio; alias substantia ex vi propriæ rationis non excederet in perfectione accidentis; quia pura negatio ut negatio nullam dicit perfectionem, ut videre est in nihilo. Hæc consequentia sic probatur; quia substantia non excedit accidentis ratione entis ut sic, quia in illa ratione univocantur, ut late probatum manet supra; ergo excedit accidentis ratione modi; ergo modus est perfectio, quia excedit substantiam accidentis, sed perfectio non est negatio; sed positivum: ergo ille modus erit positivus, & non negatio, licet explicetur per negationem, sicut simplicitas Dei est positivum quid, & inæqualitas in homine etiam, & nihilominus explicatur per negationem.

26 Vltimo, quia, ut bene advertit Pater Suarez, non potest intelligi, quid Sonzinarem in hanc sententiam induxerit, cum ipse non ponat conceptum obiectivum entis præcisum ab hoc distincto: substantia, vel accidens, quia si ab his non abstrahitur, nullo modo contrahente indiget; Quo-

modo enim, ait Sonzinas, contrahitur per negationem, siquidem ubi non datur capacitas præcisionis, nullo modo potest subsequi contractio: unde sola ablatione alterius membri in illo distincto, alterum determinatum relinquitur, id autem, quod relinquitur, non potest intrinsece constitui per solam ablationem alterius, sed per id, quod intrinsece, & proprie est positiva perfectio, alias homo posset constitui per animal, & solam meram ablationem ininibilitatis, quod nullus amens diceret, sed per positivam perfectionem rationalitatis.

SVBSECTIO II.

Nostra secunda conclusio ponitur, & probatur.

Ratio entis simpliciter una, atque præcisa est 27 contrahibilis ad sua inferiora: probatur; quia omne totum potentiale est contrahibile ad sua inferiora, sed ratio entis simpliciter una, atque præcisa est totum potentiale: ergo est contrahibilis ad sua inferiora. Illatio patet in *Disposit.* Maior videtur ex terminis manifesta, & convincitur inductione; etenim omne totum potentiale dicit ordinem ad totum actuale, cuius pars intrinseca, & constitutiva est media unione ad alteram partem minus patentem. Unde proprium totius potentialis aliquid importat actu totius actualis, & aliquid virtute, & potestate, cui si adiungatur per contractionem, unum efficiet compositum, aut constitutum. Minorem vero sic ostendo. Ratio entis simpliciter una, atque præcisa non est totum actuale respectu substantiæ, & accidentis, cum non sit actu quidquid est substantia, & accidentis, secus enim de nullo vere enuntiaretur, & coalesceret ex duplici extremo primo opposito, atque diverso: ergo est totum potentiale, cum non sit medium inter actuale totum, & potentiale.

Ais, rationem illam simpliciter unam, atque 28 præcisam, nec esse totum actuale, nec potentiale respectu substantiæ, & accidentis; sed partem actualem utrinque.

Contra, quia nulla pars actualis unius extremi, ut actualis pars est, habet rationem superioris enuntiabilis formaliter de multis etiam oppositis, atque diversis; sed ratio entis simpliciter una, atque præcisa habet rationem superioris comparata ad substantiam, & accidens, de quibus formaliter, licet sint opposita, enuntiari potest: ergo ut sic nequit dicere rationem partis actualis respectu unius inferioris, maxime cum pars ut pars ex dictis in *Logica, cap. de genere*, non prædicetur de toto, cum debeat prædicatum continere quidquid subiectum, si non actu, saltem potestate. Ratio ergo entis, si tantum dicit rationem partis actualis, nec de substantia enuntiabitur, quam ut pars componitur; nec de accidente, ad quod minime pertinet. Explicatur hoc. Materia prima nullo modo prædicatur de toto, quod actu constituit, quia distinguitur ab illo, & non continet quidquid continet totum; nec prædicatur de alio, quod non componitur, quia minime pertinet ad illud; sed ens quatenus pars actualis, in ea ratione, qua pars metaphysica est, & quatenus distinguitur à toto potenciali, nullo modo continet id, quod continet totum, quia semper una pars excludit aliam;

Aa 3 &c

& ideo componit cum illa, alias non componeret: ergo metaphysice non potest predicari de toto, quod constituit; neque de accidente, ad quod non pertinet. Quod etiam probant omnia argumenta, quibus in Logica probavimus genus, v.g. animal sumptum ut partem, non posse predicari de homine, & brutum: videantur dicta à nobis ibi.

Nec video aliquod discrimen inter ens, & animal quoad hoc, sed potius video eandem rationem formalem dari in ente, ac in animali, ne predicetur; nam tota ratio quare animal non potest predicari sumptum ut pars actualis, est ipsa ratio partis, quæ facit, ut id, quod est pars, non contineat, neque actu, neque potentia totum id, quod continet subiectum; sed per vos in ente datur ratio partis actualis: ergo propterea non continet actu, aut potentia quicquid continet subiectum: ergo ut pars actualis non potest predicari de illo. Igitur ut predicetur ens, debet sumi ut ratio superior præcisa, non præcisione partis à toto, sed totius potentialis ab inferioribus, quæ in potentia contineat, & ad ipsa contrahibilis sit, & communicabilis illis ut quid universale, sed omne universale est prædicabile de inferioribus: ergo ens sumptum hoc modo erit prædicabile metaphysice, & sumptum ut pars minime erit prædicabile, quia prædicabile est passio universalis, & pars ut pars non est universale, ut patet ex dictis latissime in Logica, quia universale ut tale est totum potentiale, ac superius, & pars ut pars neque est totum respectu totius, quod componit, quia unum totum non componit aliud, neque est superior respectu totius, quod constituit: ergo evidenter sequitur, falli adversarios in sua solutione.

SVBSECTIO III.

Quarta conclusio ponitur.

²⁹ **C**ontractio entis considerata ex parte entis in ordine ad inferiora, & quatenus ens ex parte sua est solum totum potentiale, quod non continet actu differentias inferiorum est per aliquod additum supra ens, & non per maiorem expressionem solum: probatur.

³⁰ Primo, quia tunc additur aliquid alicui ex parte ipsius, quando de novo adiungitur aliquid illi, quod antea non erat actu in ipso; sed in contractione entis ad constituendam substantiam, & accidens adiunguntur enti, & cum ipso ente uniuntur modi per se, & in alio, qui antea non erant actu, neque reperiebantur in ipso aut confuse, aut expresse: ergo contractio entis ex parte ipsius fit per aliquod additum supra ipsum ens. Maior evidens est: quia addere aliquid alicui de novo nihil aliud est quam adiungere illi aliquid de novo, ut ex additione reali patet; intellectui enim additur actus intellectus realiter, dum intellectus producit, quia adiungitur intellectui, & unitur illa entitas intellectionis de novo, quæ antea non erat in intellectu, & è contra, ideo in Deo nulla potest dari realis additio de novo, quia nihil de novo, quod antea Deus non haberet, potest aliquo modo illi adiungi realiter, quia propter omnes catholicos acriter in Caietanum invehuntur ex eo quod asseruerit, in exercitio divinæ voluntatis, & intellectus dari additionem

realem in Deo, quia Deus incapax est, sicut diminutionis, sic augmenti, quia Deus omnino immutabilis est, tam physice quam moraliter; si autem Deus esset capax alicuius additionis de novo realiter, sine dubio mutaretur, præcipue, quia cum Deus sit actu infinite perfectus, actu habet omnem perfectionem; unde nulla est excogitabilis perfectio, quæ possit de novo addi supra Deum; si vero aliqua excogitaretur perfectio, quam ante hunc diem, v.g. non habebat actu Deus, & hodie adiungeretur Deo de novo, adderetur illa perfectio Deo; & nihil est addi de novo supra aliquid, nisi adiungi illi de novo, hoc est, quod antea non erat actu in illo.

Minor præcipua sic probatur, quia ens, de quo ³¹ loquimur, est ens simpliciter præcise à modis per se, & in alio, ut latissime probatum manet, & in illo ente ut sic præciso actu ante contractionem minime continentur illi modi, sed potentia. Tunc sic: illa contractio entis fit ad constituendam substantiam, vel accidens, quæ constitutio non fit solum per modum perfectitatis, quia substantia non est perfectitas solum, nec fit solum per rationem entis ut sic, nec per rationes entis, & perfectitatis cum discretionem, & separationem sumptas: ergo per conjunctionem perfectitatis ad ens, limitando, & contrahendo ipsum ens ad esse substantiæ: ergo in illa contractionem adiungitur illa perfectitas enti; sed illa perfectitas antea non erat actu in ente: ergo adiungitur in illa contractionem aliquid enti de novo: ergo illa contractio fit per aliquod additum, de novo supra ens, unde non solum per maiorem expressionem.

³² Secundo, quia sicut se habet coniunctio, seu contractio divinitatis ad constituendam personam media relatione (per intellectum, quia à parte rei neque coniunctio, neque contractio datur in divinitate respectu personalitatis, sed pura, & simplicissima identitas:) sic se habet contractio entis ad constituendam substantiam medio modo perfectitatis; sed in illa contractionem additur divinitati relatio, & hoc modo constituitur persona: ergo similiter in contractionem entis additur supra ens modus perfectitatis. Maiorem sic probo, nam sicut ens contrahibile per modum perfectitatis est ratio communis transcendens non solum substantiæ, sed etiam modo illi contrahenti; & actu in se non continet nec confuse, nec expresse perfectitatem, vel inaleitatem, sed in potentia; ita divinitas est prædicatum commune tribus divinis personis, & imbibitur, seu transcendit non solum divinas personas, sed etiam divinas relationes, & non continet actu formaliter illas in suo conceptu divinitatis essentialiter, sed solum eminenter, & quasi virtualiter: ergo ita se habet contractio entis ad constituendam substantiam medio modo perfectitatis, sicut determinatio divinitatis media relatione filiationis, v.g. ad constituendum filium. Minor præcipua sic probatur, quia in constitutione personæ per divinitatem coniungitur cum divinitate actu perfectio quædam relativa formaliter realis, non realiter, per rationem tamen distincta, quæ antea non dabatur formaliter in conceptu præciso divinitatis ut sic: ergo.

³³ Præterea, quia conceptus divinitatis expresse, nec confuse relativus actualis est, non confuse, quia relatio non est de essentia divinitatis vlllo modo, nec clare, quia conceptus expresse divinitatis solum est ens absolutum, & independens, & confusum